

**POVEČATI SPOSOBNOST MIGRANTSKIH DELAVK NA DOMU,
DA BODO ZNALE UKREPATI V PRIMERU SPOLNEGA NASILJA
S POMOČJO INTERVENCIJ V SKUPNOSTI**

Priporočila za preprečevanje in obvladovanje spolnega nasilja nad migrantskimi delavkami na domu

PROJEKT COMMUN-AID

Ta publikacija je nastala s finančno pomočjo programa Evropske unije Daphne III. Za vsebino publikacije so odgovorni izključno njeni avtorji in ni nujno, da odraža stališča Evropske komisije."

PROJEKT COMMUN-AID

Projekt COMMUN-AID je financirala Evropska komisija preko programa Daphne III (JUST/2011/DAP/AG/3272). Izveden je bil v petih evropskih državah (Grčija, Ciper, Avstrija, Švedska in Slovenija) s sodelovanjem strokovnjakov iz Nizozemske.

Projekt je želel povečati sposobnost migrantskih delavk na domu, da bodo znale ukrepati v primeru spolnega nasilja ob delu na domu s pomočjo razvijanja in testiranja intervencij v skupnosti.

Projekt COMMUN-AID je v svojem dveletnem trajanju dosegel sledeče:

1. Pridobil razumevanje izkušnje spolne viktimizacije žensk ter prepoznal njihove potrebe za podporo po viktimizaciji s pomočjo temeljitih kvalitativnih raziskovalnih metod in pristopov

2. S pomočjo procesov mapiranja in kvalitativnih raziskav s ključnimi informatorji v vseh partner-

skih državah je razvil nabor lokalnih virov, zaveznikov, ukrepov in strategij za spolno nadlegovane migrantske delavke

3. Razvil je kulturno in jezikovno ustrezno spletno orodje za podporo spolno nadlegovanim migrantskim delavkam na domu, ki je dostopno v 14 jezikih migrantov (<http://www.domesticworkersupport.info/>).

4. Oblikoval in preizkusil je program 'usposobi-usposobljenca' kot del izobraževanja skupnosti, z namenom povečati sposobnost skupnosti z usposabljanjem njenih članov, da preprečujejo in obvladujejo spolne viktimizacije pri delu na domu.

5. Povečal je ozaveščenost vseh relevantnih deležnikov, kot so oblikovalci strategij, raziskovalci, ponudniki storitev, migrantske delavke na domu in širše javnosti o problematiki nasilja nad migrantskimi delavkami na domu, s pomočjo usposabljanja skupnosti, regionalnih konferenc, strokovnih publikacij, projektovih novičnikov in sporočil za javnost, ter drugih dejavnosti razširjanja v vseh partnerskih državah.

PRIPOROČILA

Tukaj predstavljeni nabor priporočil povzema iz projekta COMMUN-AID pridobljeno znanje. Priporočila so namenjena oblikovalcem strategij, delavcem v skupnosti, ponudnikom storitev in zdravstvenim strokovnjakom kot pomoč pri preprečevanju in obvladovanju spolnega nasilja nad migrantskimi delavkami na domu. Poleg tega želijo priporočila zagotoviti skupno osnovo znanja in razumevanja spolnega nasilja nad migrantskimi delavkami na domu, kot tudi smernice za načrtovanje in izvajanje izboljšav v strokovni praksi.

Priporočila so bila oblikovana na podlagi sledečih skupnih nalog, izvedenih v okviru projekta COMMUN-AID:

(a) Kvalitativna raziskava s 66 spolno viktimiziranimi migrantskimi delavkami na domu iz Avstrije (n=15), Cipra (n=16), Grčije (n=20) in Švedske (n=15); (b) Sistematični pregled literature (elektronske in tiskane) iz petih znanstvenih podatkovnih baz (PUBMED, SCOPUS, WEB OF SCIENCE, EBSCO in HEIN-ONLINE) ter raziskovanje spolnega nasilja nad migrantskimi delavkami na domu v trenutnih evropskih raziskovalnih in strateških agendah; (c) Kvalitativna raziskava s 55 ključnimi informatorji iz partnerskih držav (Avstrija, Ciper, Grčija, Švedska in Slovenija), ki predstavljajo različne sektorje, kot sledi:

vladne organizacije / javni organi (n=21), sindikati (n=2), delodajalske organizacije (n=1), zasebne družbe (n=3), nevladne organizacije (n=25), združbe v skupnosti (n=1) in druge (n=2); (d) Proces mapiranja virov skupnosti, zaveznikov, strategij in intervencij, izvedenih v partnerskih državah (Avstrija, Ciper, Grčija, Švedska in Slovenija); (e) Program 'usposobi-usposobljenca', načrtovan na osnovi rezultatov raziskav projekta COMMUN-AID, namenjen izobraževanju skupnosti, testiran na 10 članih skupnosti v vsaki partnerski državi (Avstrija, Ciper, Grčija, Švedska in Slovenija).

Priporočila so razdeljena na pet glavnih področij, glede na:

- opolnomočenje migrantskih delavk na domu,
- uradna podpora po spolnem nasilju,
- delovni predpisi in zakonodaja,
- ozaveščanje javnosti,
- raziskave in spremljanje.

Priporočila bodo razdeljena relevantnim deležnikom, vključenim v preprečevanje in obvladovanje spolnega nasilja nad migrantskimi delavkami, tako v partnerskih državah, kot na evropski ravni.

Opolnomočenje migrantskih delavk na domu

Sledeča priporočila so namenjena izboljšanju sposobnosti in spretnosti migrantskih delavk na domu pri obravnavi spolnega nasilja.

Priporočilo #1

Migrantske delavke na domu bi morale imeti možnost s pomočjo programov usposabljanja razviti osebne spretnosti pri obravnavanju spolnega nasilja.

Priporočilo #2

Migrantske delavke na domu, zaposlene preko agencij za zaposlovanje, bi morale prejeti celovite indukcijske programe v državi porekla ali destinacije.

Kaj vemo

Projekt COMMUN-AID je ugotovil, da izmed migrantskih delavk na domu, ki so bile spolno viktimizirane:

- Številne niso imele dovolj informacij o svojih pravicah in virih uradne in neuradne podpore.
- Številne niso poznale ustreznih korakov prijavljanja.

Številne migrantske delavke na domu so izrazile potrebo po:

- Svetovanju o njihovih pravicah in obveznostih.
- Svetovanju pri iskanju varne službe.
- Svetovanju, kako pridobiti boljše poklicne spretnosti.
- Podpori pri prijavljanju njihove viktimizacije.

Uradna podpora po spolnem nasilju

Ta priporočila se osredotočajo na vladno in nevladno podporo ali oskrbo žrtvam spolnega nasilja pri delu na domu. Namenjena so izboljšanju kakovosti zagotavljanja storitev s pomočjo povečanja splošne zmogljivosti obstoječih storitev za populacijo migrantskih delavk na domu, kot tudi z uvedbo migrantom prijaznih pristopov in postopkov. Od teh priporočil se pričakuje, da izboljšajo kakovost stikov migrantskih žrtev spolnega nasilja s storitvami in povečajo obseg poročanja o viktimizaciji in iskanja strokovne podpore.

Priporočilo #1

Potrebno bi bilo razviti prilagojene storitve za soočanje s spolnim nasiljem nad delavkami na domu in sprožiti ukrepe za preprečevanje problema.

Priporočilo #2

Obstoječim storitvam, ki obravnavajo nasilje na podlagi spola, bi morali razširiti poslanstvo in povečati zmogljivosti za primere spolnega nasilja nad zaposlenimi na domu.

Priporočilo #3

Potrebno bi bilo razviti in uvesti protokole sodelovanja med službami, ki nudijo pomoč žrtvam spolnega nasilja pri delu na domu na vladni in nevladni ravni, vključno z VO, NVO, cerkvenimi in občinskimi skupinami, da bi zagotovili enotne standarde oskrbe in stalnost oskrbe za migrantke, ki so bile žrtve spolnega nasilja pri delu na domu

Priporočilo #4

Pri storitvah, ki prihajajo v stik s spolno viktimiziranimi migrantskimi delavkami na domu, bi morali biti na voljo tolmači in/ali kulturni mediatorji

Priporočilo #5

Vsem strokovnjakom, ki podpirajo spolno viktimizirane migrantske delavke na domu, bi moralo biti ponujeno transkulturno usposabljanje.

Priporočilo #6

V službah, ki ponujajo strokovno pomoč migrantkam, žrtvam spolnega nasilja pri delu na domu, bi morali biti na voljo prevedeni in kulturno ustrezni informacijski viri.

Kaj vemo

Projekt COMMUN-AID je ugotovil, da izmed migrantskih delavk na domu, ki so bile spolno viktimizirane:

- Le redke so poiskale pomoč pri javnih organizacijah ali NVO.
- Redke so na policiji prijavile incident zaradi strahu pred izgubo službe in deportacijo, čeprav so bile zakonito zaposlene.
- Samo nekatere so zapustile službo takoj po incidentu, predvsem zaradi finančne negotovosti.
- Samo nekatere so uživale podporo socialnih in družinskih mrež

Kaj vemo

Projekt COMMUN-AID je ugotovil, da izmed migrantskih delavk na domu, ki so bile spolno viktimizirane, ne glede na njihov pravni status:

- Mnoge so bile zaposlene nezakonito, v "netipičnem razmerju", ki ni upoštevalo določb zakona v smislu plačila in socialnega zavarovanja.

-

- Mnoge so delale kot delavke na domu zaradi pomanjkanja jezikovnih znanj, nizke izobrazbe in pomanjkanja kvalifikacij, kot tudi zaradi pravno neurejenega statusa, ki ni omogočal uradne zaposlitve na položaju, skladnem z njihovo kvalifikacijo

Projekt COMMUN-AID je še ugotovil, da:

- V nekaterih državah se zakonodaja o spolnem nadlegovanju na delovnem mestu nanaša samo na nadlegovanje znotraj organizacije, kot je nasilje s strani nadrejenega ali med zaposlenimi, ne velja pa za samozaposlene osebe.

Delovni predpisi in zakonodaja

Cilj sledečih priporočil je izboljšanje delovnih pogojev pri delu na domu s priznavanjem posebnih atributov, značilnih za ženske, ki so zaposlene na tem področju.

Priporočilo #1

Takojšnja ratifikacija in uveljavitev sledečih instrumentov:

- Konvencija Mednarodne organizacije dela 189.
- Konvencija Sveta Evrope o VAW.
- Direktiva ES o določitvi minimalnih standardov na področju zaščite žrtev kaznivih dejanj

Priporočilo #2

Pomembno je, da Ministrstvo za delo in delovni zakonik prevzameta odgovornost za regulacijo delavcev na domu v državah, kjer ta sektor pokriva Ministrstvo za notranje zadeve in migracijski zakonik.

Priporočilo #3

Strategije in ukrepi, ki obravnavajo nasilje nad delavci na domu, bi morali biti neodvisni od bivalnega statusa (rezidence) in mehanizmov obvladovanja priseljevanja.

Priporočilo #4

Dostop do sodnega varstva in zaščite, zlasti dostop do zavetišč, bi morali biti na voljo in zagotovljeni v okviru ustreznih nacionalnih politik, ne glede na status zaposlitve in stalno prebivališče.

Priporočilo #5

Vsi delovni predpisi in pravila, ki so na voljo za druge vrste zaposlitve, bi morali razširiti tudi na delo na domu. Delovna inšpekcija bi morala imeti dostop in bi morala opravljati redne preglede delovnega mesta za delavce na domu, torej zasebnih gospodinjestev

Priporočilo #6

Evalvacijo delodajalcev / zaposlenih pri delu na domu bi morali opraviti ob poteku pogodbe pod nadzorom akreditiranih agencij za zaposlovanje. Nadzorovan dostop do obrazcev za ocenjevanje bi morali omogočiti vsem, ki iščejo zaposlitev pri delu na domu.

Priporočilo #7

Uvesti bi bilo treba formalni / vladni mehanizem nadzora, da bi zagotovili, da agencije za zaposlovanje spoštujejo pravice delavcev in da se delo na domu izvaja v skladu z nacionalno delovno zakonodajo, predpisi ali kolektivnimi pogodbami, ki se nanašajo na zaposlovanje.

legally / through
law
legislation
laws, written
Parliament ar

Ozaveščanje javnosti

Sledeča priporočila želijo osvetliti potrebo po ozaveščanju družbe kot sredstvu za povečanje poznavanja človekovih pravic in zmanjšanje diskriminacije, temelječe na zaposlitvi in narodnosti.

Priporočilo #1

Potrebni so ukrepi za dvig ozaveščenosti širše javnosti o pojavu spolnega nasilja nad migrantskimi delavkami na domu.

Priporočilo #2

Morali bi organizirati kampanje za opozarjanje javnih uslužbencev, še posebej policije in zdravstvenih delavcev, na diskriminizacijo in nasilje, s katerim se soočajo delavke na domu.

Priporočilo #3

Potrebne so kampanje za ozaveščanje javnosti, katerih cilj je boj proti splošnemu spolnemu in rasnemu pristranskemu napačnemu dojemanju in mitih o delu na domu.

Priporočilo #4

Potrebni so ukrepi, da bi se spremenil način, kako so delavke na domu in spolno nasilje predstavljeni v medijih.

Raziskave in spremljanje

Sledijo priporočila, ki se osredotočajo na potrebe zbiranja podatkov in si prizadevajo okrepiti baze znanja o spolnem nasilju nad migrantskimi delavkami na domu s pomočjo natančnega in učinkovitega spremljanja problema.

Priporočilo #1

Potrebno je pridobiti skladne in primerljive podatke o dejanskem obsegu spolnega nasilja nad migrantskimi delavkami na domu s pomočjo uvajanja splošno sprejetih kazalnikov.

Priporočilo #2

Raziskave o oceni spolnega nasilja nad delavkami na domu je treba stimulirati na evropski ravni, da bi zagotovili merjenje in spremljanje problematike v Evropi.

Kaj vemo

Projekt COMMUN-AID je ugotovil, da:

- Spolno nasilje nad migrantskimi delavkami na domu je trivializirano s strani policije.
- Večina spolno nadlegovanih migrantskih delavk na domu se ni dobro počutila ob prijavljanju incidentov spolnega nasilja lokalnim oblastem
- Mnoge spolno viktimizirane migrantske delavke na domu so mislile, da jim ne bodo verjeli in/ali da njihovega primera ne bodo jemali resno, zato ker ni bilo prič, ali pa zato, ker so migrantke.
- Na voljo je zelo malo objavljenih dokazov o spolnem nasilju nad migrantskimi delavkami na domu v Evropi. Na voljo je premalo informacij in statističnih podatkov o problemu, zato je težko načrtovati intervencijske strategije.

• Večina spolno viktimiziranih migrantskih delavk na domu je utrpela:

- - (a) Depresijo in psihosomatske simptome.
 - (b) Visoko raven stresa.
 - (c) Ekonomske težave zaradi nezaposlenosti.
 - (d) Negativne občutke do moških.
 - (e) Nezaupanje do ljudi.
- (a) Objavljeni med 2003 in 2013
- (b) Izvirajo iz Evrope.
- (c) Objavljeni v grškem, nemškem, švedskem, slovenskem ali angleškem jeziku.
- (a) Vključujejo povzetek.
- (b) Osredotočeni na "Migrantski delavci na domu in spolno nasilje".

PARTNERJI PROJEKTA COMMUNAID

TECHNOLOGICAL
EDUCATIONAL
INSTITUTE OF CRETE

THE LABORATORY OF HEALTH AND
ROAD SAFETY

Institut für Konfliktforschung

Stockholms
universitet

RutgersWPF

KONTAKTI:

Laboratory of Health and Road Safety, Department of Social Work

Technological Educational Institute of Crete, Greece

Address: Estavromenos Street, Heraklion Crete, P.C. 71004, Greece

Phone: +30 (2810) 379516, +30 (2810) 379514, E-mail: daphne@staff.teicrete.gr

Visit our website at:

[www.teicrete.gr/
CommunAid/](http://www.teicrete.gr/CommunAid/)

Ta publikacija je nastala s finančno pomočjo programa Evropske unije Daphne III. Za vsebino publikacije so odgovorni izključno njeni avtorji in ni nujno, da odraža stališča Evropske komisije.